

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра професійного та олімпійського спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
Котляр Ю.В.

«__» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»

Розробники

Довгань Н.Ю.

Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан факультету
фізичного виховання і спорту
Начальник НМВ

Довгань Н.Ю.

Довгань Н.Ю.,

Тупесєв Ю.В.

Шкірчак С. І.

Миколаїв – 2023 рік

Котляр Ю.В.

«__» _____ 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Педагогіка вищої школи	
Галузь знань	01 «Освіта, педагогіка»	
Спеціальність	017 «Фізична культура і спорт»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2023-2024	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	-
	15	-
	60	-
Відсоток аудиторного навантаження	33%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета – розкрити структуру та напрямки реформування вищої освіти; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, проаналізувати підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності магістрів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання: озброєння магістрантів методологією педагогічної науки, знаннями основних педагогічних категорій і понять, закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо), ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти; розвиток професійного мислення, формування у них розуміння високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності в умовах вищої школи.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
	ЗК2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел..
	ЗК4	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК5	Здатність генерувати нові ідеї (креативність.)
	ЗК7	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК3	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти
	СК6	Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.
	СК9	Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- перспективи розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- компоненти та джерела змісту навчання;
- теоретичні і організаційно-процесуальні, методичні засади навчально-виховного процесу у навчальних закладах системи вищої освіти України;
- актуальні завдання дидактики вищої школи та підходи до їх реалізації;
- сутність технологічного підходу до здійснення педагогічної діяльності в умовах вищого закладу освіти;
- основні види лекцій, методику їх проведення;
- різновиди семінарський і практичних занять, вимоги до їх проведення; основні вимоги до проведення тренінгових занять; особливості проведення лабораторних занять, консультацій, індивідуальних занять;

- методи навчання: їх класифікацію, функції, специфіку вибору;
- особливості науково-дослідної та самостійної роботи студентів;
- види і форми контролю у ЗВО;
- психолого-педагогічні особливості студентів та студентських груп та керівництва ними; організаційне та змістово-методичне забезпечення позанавчальної виховної роботи у закладі вищої освіти.

вміти застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності :

- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
- розробляти та проводити лекційне та практичне заняття з дисципліни спеціалізації, визначати його методичне забезпечення;
- узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки;
- правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають:

РН 1	Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.
РН 4	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
РН 5	Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти
РН 8	Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів

3.Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семинарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Європейська освітня інтеграція, болонський процес і стандартизація вищої освіти в Україні	2	2	8
2	Організація зміст і планування навчального процесу у вищій школі	2	2	8
3	Дидактика вищої школи	2	2	8
4	Студентоцентроване освітнє середовище	2	2	8
5	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти	2	2	8
6.	Педагогічна майстерність викладача. Інноваційна діяльність.	2	2	12

7.	Значення педагогічного спілкування як форми контактної педагогічної взаємодії. Педагогічний конфлікт	2	3	8
8	Контрольна робота	1		
	Всього за курсом	15	15	60

4. Зміст навчальної дисципліни 4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план	Кількість годин
1	Тема 1. Європейська освітня інтеграція, болонський процес і стандартизація вищої освіти в Україні 1) Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні. 2) Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти. 3) Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. 4) Концепція підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти. 5) Стандарти вищої освіти.	2
2	Тема 2. Організація зміст і планування навчального процесу у вищій школі 1) Спеціалізація навчання в сучасній вищій школі. 2) Зміст освіти у вищій школі. 3) Система планування та організація навчального процесу у ЗВО 4) Індивідуальний план роботи викладача.	2
3	Тема 3. Дидактика вищої школи 1) Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. 2) Сутність і методологічні засади навчання. 3) Рушійні сили, логіка навчального процесу. 4) Структура процесу оволодіння знаннями, вміннями й навичками, формування компетентності.	2
4	Тема 4. Студентоцентроване освітнє середовище 1) Психологічні особливості студентського віку. 2) Типологія студентів. 3) Діалектика становлення і розвитку студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ЗВО. 4) Студентоцентроване освітнє середовище.	2
5	Тема 5. Інноваційні тенденції активізації вищої освіти 1) Технологія дистанційного навчання 2) Технологія модульного навчання 3) Проблемне навчання у вищій школі 4) Ігрові технології навчання 5) Інтерактивні технології навчання	2
6.	Тема 6. Педагогічна майстерність викладача. Інноваційна діяльність. 1). Вимоги до викладача закладу вищої освіти. Особливості педагогічної діяльності сучасного викладача та основні її напрями. 2). Педагогічна культура й майстерність викладача закладу вищої освіти, шляхи їх формування. 3). Інноваційна діяльність педагога вищої школи, сутність, складові.	2

7.	Тема 7. Значення педагогічного спілкування як форми контактної педагогічної взаємодії. Педагогічний конфлікт 1). Особливості професійно-педагогічного спілкування. Цілі. Функції. Значення. 2). Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів 3). Шляхи оволодіння майстерністю професійно-педагогічного спілкування. 4). Педагогічний конфлікт.	3
		15

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план	Кількість годин
1	Тема 1. Європейська освітня інтеграція, болонський процес і стандартизація вищої освіти в Україні 1) Соціально-історичні характеристики і тенденції розвитку вищої освіти в Україні 2) Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. 3) Концепція підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти. 4) Стандарт вищої освіти зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія», основні вимоги, компетентності	2
2	Тема 2. Система планування та організація навчального процесу у ЗВО. 1. Проектування змісту навчання у закладах вищої освіти. 2. Характеристика форм і методів організації навчання у вищій школі. 2.1 Активні і інтерактивні методи навчання у вищій школі. 2.2. Методи і засоби візуалізації навчальної інформації 3. Індивідуальний план роботи викладача	2
3	Тема 3. Методика організації та проведення занять у вищій школі 1) Сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного заняття 2) Методика організації та проведення практичних, лабораторних і семінарських занять у вищій школі 3) Методика організації та проведення індивідуальних занять, консультації, колоквиуму, ігор 4) Методика самостійної підготовки студента до семінарських, практичних і лабораторних занять	2
4	Тема 4. Форми та методи контролю 1) Поняття контролю навчальної діяльності студентів: функції, принципи організації, види та форми 2) Методика організації педагогічного контролю навчальних досягнень студентів у ЗВО. 3) Форми моніторингу та контролю науково-дослідної роботи студентів.	2
5	Тема 5. Нормативні документи для роботи викладача і кафедри 1) Навчальний план та освітня програма 2) Робоча програма дисципліни 3) Журнал обліку роботи викладача. Журнал обліку роботи академічної групи.	2
6	Тема 6. Компетентнісний підхід до навчання у ЗВО. 1) Сутність компетентісного підходу до навчання.	2

	2) Загальні, спеціальні та інтегральні компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту	
7	Тема 7. Студентоцентроване освітнє середовище 1) Методики визначення психологічних та типологічних особливостей студентського віку. 2) Індивідуальна освітня траєкторія. 3) Діалектика становлення і розвитку студентоцентрованого навчання у ЗВО.	2
8	Тема 8. Інноваційні тенденції активізації вищої освіти 1) Технологія дистанційного навчання 2) Технологія модульного навчання 3) Проблемне навчання у вищій школі 4) Ігрові технології навчання 5) Інтерактивні технології навчання 6) Інклюзивна освіта в ЗВО.	2
		15

4.3. Завдання для самостійної роботи

Підготувати 2 індивідуальні роботи на тему «Вища педагогічна освіта за кордоном» (країна – на вибір студента) та «Стандарти підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії за кордоном» (країна – на вибір студента) або» Концепція власної педагогічної діяльності як викладача вищої школи»

Обсяг роботи має складати – 10-15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки, глосарій, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації.

Робота має бути акуратно написана від руки або надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці роботи.

Текст індивідуальної роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4(210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем; вирівнювання - “За шириною”; міжрядковий інтервал “Полуторний” (1,5 Lines); абзацний відступ – п’ять знаків (1,25 см); верхнє і нижнє поле – 2 см., лівє – 3 см, правє – 1 см. Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п’яти знакам (1,25 см).

Скорочення слів та словосполучень мають відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи (наприклад: Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС)).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п’яти знакам (стандартний відступ, визначений текстовими редакторами на ПК).

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Переніс слів у заголовках розділів слід уникати. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом, при друкованому виготовленні письмової роботи, повинна становити не менше двох рядків.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш(додається) включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але

номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

При використанні літературних джерел в тексті письмової роботи можуть бути два варіанти посилань на них. Перший – це посторінкові посилання (виноски): коли на сторінці цитується джерело, то внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка. Другий – коли в разі посилання на літературне джерело у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [3, с. 17].

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

5. Забезпечення освітнього процесу

Навчально-методичний матеріал: конспекти лекцій та практичних занять.

Мережа Інтернет: доступ до сайтів університетів та інших сайтів, що необхідні для навчального процесу

Обладнання: мультимедійний проектор.

6. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (залік)

1. Вища освіта України як складова світового і європейського простору.
2. Система і структура вищої освіти в Україні.
3. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО.
4. Методи і засоби навчання у ЗВО.
5. Особливості організації лекції у вищій школі.
6. Методика підготовки і проведення семінарів.
7. Методика підготовки і проведення практичних і лабораторних занять.
8. Методика підготовки і проведення консультацій.
9. Інформаційні технології навчання, дистанційна освіта.
10. Види та структура самостійної роботи студентів (творчі завдання, проекти, курсові і дипломні роботи тощо).
11. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.
12. Індивідуальна та науково-дослідна робота студентів.
13. Практична підготовка студентів. Види практик, технологія підготовки до практики.
Критерії оцінювання навчальних досягнень.
14. Системи оцінювання, організація зворотного зв'язку у навчальному процесі, види, принципи, форми контролю.
15. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів. Рівні навчальних досягнень за національною шкалою, шкалою ECTS.

16. Особливості виховання студентів у процесі навчання і в позанавчальний час.
17. Педагогічна діяльність викладача вищого навчального закладу, її види.
18. Студентство як вікова та соціальна категорія.
19. Студентське самоврядування.
20. Професійна компетентність викладача вищої школи, загальна і професійна культура педагога.
21. Обов'язкові компетентності для майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії.
22. Методики визначення психологічних та типологічних особливостей студентського віку.
23. Індивідуальна освітня траєкторія.
24. Діалектика становлення і розвитку студентоцентрованого навчання у ЗВО.
25. Особливості технології дистанційного навчання.
26. Технологія модульного навчання.
27. Проблемне навчання у вищій школі.
28. Ігрові технології навчання.
29. Інтерактивні технології навчання.
30. Інклюзивна освіта в ЗВО.
31. Особливості студентоцентрованого підходу до організації освітнього процесу у вищій школі.
32. Функції педагогічної діяльності та обов'язки викладача вищої школи.
33. Головні складові педагогічної майстерності викладача.
34. Педагогічні здібності й уміння викладача вищої школи.
35. . Педагогічна техніка як складова майстерності діяльності викладача.
36. Складові педагогічного спілкування викладача.
37. . Правила організації діалогічного спілкування у закладі вищої освіти.
38. Професійна етика та дотримання викладачем педагогічного такту у процесі діяльності.
39. Способи організації порядку й регулювання поведінки студентів у вищій школі.
40. Стратегії поведінки викладача у конфліктних ситуаціях.
41. Способи розв'язання конфліктів в освітньому середовищі вищої школи.
42. . Суть та особливості компетентнісного підходу до організації освітнього процесу у вищій школі.
43. Шляхи формування внутрішньої мотивації навчання студентів у вищій школі.
44. . Формування наукових понять та умінь, навичок студентів.
45. Організація навчально-пізнавальної діяльності студентів відповідно до індивідуальних стилів навчання, рівня успішності.
46. Умови вибору й особливості застосування активних та інтерактивних методів навчання у вищій школі.

47. Поєднання індивідуальної, парної, групової та колективної роботи студентів, технологія кооперованого навчання.
48. Особливості організації лекції у світлі філософії сучасної освіти, зміст, структура, сучасні типи.
49. Особливості організації практичних, семінарських занять різних типів та самостійної, науково-дослідницької діяльності студентів.
50. . Організація контролю та зворотного зв'язку в освітньому процесі вищої школи, принципи, критерії, форми й методи оцінювання навчальних успіхів студентів.

Приклад залікового білету
Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Кафедра професійного та олімпійського спорту
Заліковий білет
з дисципліни «Педагогіка вищої школи»
Варіант 0

- 1 Професійна компетентність викладача вищої школи, загальна і професійна культура педагога.
2. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів

Затверджено на засіданні кафедри. Протокол № ___ від «___» 20__ року.

д. пед. н., професор
кафедри олімпійського та професійного спорту

Довгань Н.Ю.

Завідувач кафедри
олімпійського та професійного спорту

Довгань Н.Ю.

д.пед.н., професор

Залік. За кожне питання залікового білету студент отримує 15 балів:
Максимальна кількість балів за залік становить 30 балів.

15 балів -За повну розгорнуту відповідь на кожне питання студент отримує по 15 балів:

14-15 балів: повна відповідь на питання з наведенням прикладів та поясненням цих аспектів;

11-13 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

7-10 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;

4-6 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-3 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів;

4. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

4.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Семінарські заняття (практичні заняття): 10 занять по 4 балів	10 x 4 = 40	Протягом семестру
2.	Підготовка та захист індивідуальної роботи	20	Протягом семестру
3.	Підсумкова контрольна робота	10	Останнє лекційне / семінарське заняття
4.	Залік	30	Заліково-екзаменаційна сесія
	Всього	100	

4.2. Усна відповідь на практичному занятті

4 бали (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Має уявлення про особливості психофізіологічних процесів в тому чи іншому аспектах діяльності людини. Правильно планує свою самостійну роботу. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію.
3 бали (добре)	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей.
2 бали (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю; має практичні навички розрахунку задач; недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
1 бал	Студент має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал.
0 (незадовільно)	Студент повністю не знає програмного матеріалу, відмовляється відповідати.

4.3. Написання та захист індивідуальної роботи

9-10 балів	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
------------	---

7-8 балів	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти нової, нетрадиційної інформації. Оформлення роботи має незначні недоліки.
5-6 балів	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось. Оформлення роботи має деякі недоліки.
3-4 балів	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні значні недоліки у висвітленні теми та оформленні роботи.
2 бали	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг та оформлення запропонованої роботи мають значні неточності.
1 бал	Робота базується на фрагментарних знаннях з курсу. Тема дослідження не розкрита. Оформлення не відповідає вимогам.

4.4. Приклад контрольної роботи

1. Методи науково-педагогічних досліджень - це:

- способи упорядкованої взаємодії учителя і учнів;
- способи одержання науково достовірної інформації про закономірності розвитку людини, її виховання, навчання;
- засіб довготривалого сприймання навчально-виховного процесу;
- збір і обробка інформації, яка точно виявляє причини педагогічних проблем.

2. Які методи не є методами науково-педагогічного дослідження?

- спостереження, бесіда, анкетування;
- бесіда, лекція, диспут;
- педагогічний експеримент, тестування.

3. Метод психолого-педагогічного тестування - це:

- спеціалізований способи вимірювання конкретного психічного явища;
- стандартизований метод психологічного дослідження, застосовуючи який можна отримати точну кількісну або якісну характеристику розвитку певних психічних явищ студента за допомогою порівняння їх показників з еталонними;
- метод письмового опитування учнів, колег та ін. з метою одержання потрібної інформації про явища в навчанні та вихованні.

4. Який метод психолого-педагогічного дослідження охарактеризовано: «Це своєрідно сконструйований і здійснений педагогічний процес, що включає принципово нові його елементи і поставлений таким чином, що дає можливість глибше, ніж зазвичай, бачити зв'язки між різними його сторонами і враховувати точно результати внесених змін» (М.А.Данілов)?

- педагогічний експеримент;
- метод соціометрії;
- моделювання;
- математичні методи;
- метод рейтингу;
- метод експертної оцінки.

5. Метод довготривалого планомірного цілеспрямованого опису психічних особливостей, що проявляються в діяльності і поведінці школярів, на основі їх безпосереднього сприймання в навчально-виховному процесі та обов'язковою систематизацією отриманих даних і формуванням висновків - це ...

- а) експеримент;
- б) анкетування;
- в) спостереження;
- г) бесіда;
- д) моделювання;
- е) метод соціометрії;

6. Який стандартизований метод науково-педагогічного дослідження, дозволяє отримати точну кількісну або якісну характеристику розвитку психічних явищ студента за допомогою порівняння їх показників з еталонними.

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) анкетування;
- д) тестування;
- е) метод експертної оцінки.

7. Вкажіть метод науково-педагогічного дослідження, для якого характерно: «завдання для учнів дібрані такі, які дозволили б виявити рівень кмітливості та вміння логічно мислити»?

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) анкетування;
- д) тестування;
- е) метод експертної оцінки.

8. Який метод психолого-педагогічного дослідження описано: «Було цікаво спостерігати за грою дітей, в якій вони демонстрували різну соціальну поведінку»?

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) спостереження;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

9. Вкажіть метод науково-педагогічного дослідження, який полягає у вивченні структури і стилю взаємин в колективі.

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) математичні методи;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

10. Вкажіть метод науково-педагогічного дослідження, який полягає у вивченні певного педагогічного явища в спеціально створених і контрольованих умовах.

- а) педагогічний експеримент;

- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) математичні методи;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

11. Метод збору психолого-педагогічної письмової інформації за допомогою складеної у відповідності з певними правилами систем питань -це:

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) анкетування;
- г) спостереження;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

12. Встановіть відповідність між видом питань анкети та їх характеристикою

I.	відкриті	A.	з метою достовірності пере перевіряють відомості, отримані у відповідь на основні питання
II.	закриті	B.	незамасковані
III.	прямі	C.	без варіантів відповідей для вибору
IV.	непрямі	D.	найбільш важливі
V.	основні	E.	респонденту пропонуються питання в замаскованому вигляді, щоб отримати більш точну і глибоку інформацію
VI.	контроль ні	F.	пропонуються кілька варіантів відповідей на питання

13. Встановіть відповідність видів педагогічного експерименту та їх сутнісних характеристик

1.	Констатувальний	A.	експеримент має на меті довести, завдяки яким факторам можна досягти необхідних результатів навчально-виховного процесу
2.	Пошуковий	B.	експеримент спрямований на вивчення педагогічного явища в умовах дії існуючих факторів, тобто тих, які були визначені до експерименту і не змінювались
3.	Формувальний	C.	це особливий вид експерименту, під час якого дослідник не знає факторів, що впливають на педагогічний процес, і проводить розвідку для отримання первинної інформації

14. Педагогічне дослідження – це:

- а) система цілеспрямованої взаємодії викладача і студента, спрямована на формування суспільних і особистісних рис;
- б) цілеспрямований пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу з використанням наукового апарату;
- в) способи з допомогою яких вивчаються різноманітні сторони виховання, освіти і навчання.

15. Об'єкт педагогічного дослідження:

- а) пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу;
- б) педагогічні явища, факти, з яких складається педагогічний процес;

в) якість знань, умінь і навичок.

16. Який стандартизований метод науково-педагогічного дослідження, дозволяє отримати точну кількісну або якісну характеристику розвитку психічних явищ студента за допомогою порівняння їх показників з еталонними.

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) анкетування;
- д) тестування;
- е) метод експертної оцінки.

17. Вкажіть метод науково-педагогічного дослідження, для якого характерно: «завдання для учнів дібрані такі, які дозволили б виявити рівень кмітливості та вміння логічно мислити»?

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) анкетування;
- д) тестування;
- е) метод експертної оцінки.

18. Який метод психолого-педагогічного дослідження описано: «Було цікаво спостерігати за грою дітей, в якій вони демонстрували різну соціальну поведінку»?

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) спостереження;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

19. Вкажіть метод науково-педагогічного дослідження, який полягає у вивченні структури і стилю взаємин в колективі.

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) моделювання;
- г) математичні методи;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

20. Метод збору психолого-педагогічної письмової інформації за допомогою складеної у відповідності з певними правилами систем питань - це:

- а) педагогічний експеримент;
- б) метод соціометрії;
- в) анкетування;
- г) спостереження;
- д) метод рейтингу;
- е) метод експертної оцінки.

Оцінювання контрольної роботи

Контрольна робота складається з 20 питань. Кожне питання оцінюється максимально по 0,5 балів.

0,5 балів: правильна відповідь на питання;

0 балів: неправильна відповідь.

Максимальний бал, котрий можуть набрати студенти при написанні контрольної роботи становить 10 балів.

5. Рекомендовані джерела інформації

5.1. Основна:

1. Завгородня Т. К. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник / Т. К. Завгородня, І. В. Стражнікова. - ІваноФранківськ, 2021. - 120 с.
2. Каплінський В. В. Професійне становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки: теорія і практика: [монографія] / В. В. Каплінський. – Вінниця: «Твори», 2018. – 492 с.
3. Ковальчук В. Теорія і практика виховання. Методичні рекомендації до семінарських занять /для студентів спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія). Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 50 с.
4. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
5. Концепція Нової української школи. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainskashkolacompressed.pdf>
6. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України <http://nvk59.sadok.zt.ua/konczepczyia-naczionalno-patryotychnogovyhovannya-v-systemi-osvity-ukrayiny/>
7. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2020.-356с.–Режимдоступу: <https://kikip.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/94/2021/11/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%9F%D0%B5%D0%B4.%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
8. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-362 «Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок» – Режим доступу до ресурсу: <https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-362/>
9. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання : навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп., перероб. – Київ : ЦП «Компринт», 2019. – 319 с.
10. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи / Наказ МОН України від 23.03.2018 р. №283 : mon.gov.ua
11. Нікула Н. В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку» Чернівці: РОДОВІД, 2022. 48 с.
12. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Види педагогічних технологій : Електронний ресурс : [режим доступу] : http://pidruchniki.com/17190512/pedagogika/vidi_pedagogichnih_tehnologiy
13. Педагогіка І («Основи педагогіки», «Дидактика»): Опорні конспекти лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр» / Т. І. Молнар. – Мукачево: МДУ, 2020. – 88 с.

14. Педагогічні технології: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 015 «Професійна освіта», денної та заочної форми навчання; упоряд. Є.Л. Скворчевська – Харків: ДБТУ, 2022. – 110 с.

15. Федірчик Т. Д., Нікула Н. В. Управління в системі загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. / Т.Д. Федірчик, Н.В. Нікула. – Чернівці: Родовід. 2019.– 220 с.

5.2. Додаткова:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник. - К.: Либідь, 1998. – 560 с.

2. Архіпова С. П. Основи соціально-педагогічних досліджень. – Черкаси, 2011. – 239 с.

3. Бібік Н. М. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.

4. Богданова І. М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя.: Монографія. – Одеса: Маяк, 1998. – 284 с.

5. Гаврилюк О. Нові технології навчання – ефективний шлях забезпечення високої кваліфікації спеціалістів// Рідна школа. –1998. -№6. –С. 68-71.

6. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

7. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. - Київ:центр навчальної літератури, 2006. - 384 с.

8. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. П. Волкова. – К.: Видавничий центр «Академія», 2007. – 576 с.

9. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.

10. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : [навч. Посібник] О.І. Гура. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.

11. Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. / В. П. Максименко –Хмельницький: ХмЦНП, 2013. – 222 с.

12. Демківський А. В., Безус П. І. Основи методології наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Академія муніципального управління, 2012. 276 с.

13. Дубасенюк О. А. Професійна педагогічна освіта: методологія. теорія, практика : монографія / О.А. Дубасенюк. Т. 1. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 400 с.

14. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 176 с.

15. Єжова О. О. Формування ціннісного ставлення до здоров'я в учнів професійно-технічних навчальних закладів : монографія / Ольга Єжова. - Суми : МакДен, 2011. – 412 с.

16. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посіб. для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / І. В. Зайченко. – Чернівці, 2002. – 528 с.

17. Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.

18. Каплінський В. В. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення. [навчальний посібник для майбутніх учителів] / В. В. Каплінський. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 80 с.

19. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. — К.: «К.І.С.», 2004. — 112 с.

20. Кловак Г. Т. Основи педагогічних досліджень: навч. посібник. Чернівці: Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. 260 с.

21. Кузьмінський А. Л. Педагогіка: підручник / А. Л. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К.: Знання-Пресс, 2003. – 418 с.

22. Максимюк С. П. Педагогіка: Навч. посіб. / С. П. Максимюк; М-во освіти і науки України, Рівненський держ. гуманіт. Ун-т. – К.: Кондор, 2005. –672 с.

23. Малафійк І. Дидактика: навч. посібник. – К.: Кондор, 2005. – 395 с.

24. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 3-є видання, доповнене / Н.Є. Мойсеюк. – К., 2001. – 350 с.

25. Навчально-методичний посібник з курсу «Педагогіка» для студентів спеціальності «Здоров'я людини» / [авт.-уклад. Г.М. Розлуцька, І.І. Розман]. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2016. — 280 с.

26. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології: навч. посіб. / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. – К. : ВЦ «Просвіта», 2000. – 368 с.
27. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 415 с.
28. Освітні технології: навч.-метод, посібник / О.М. Пехота та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К, 2001. – 256 с.
29. Пальчевський С. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / С. Пальчевський. – К.: Каравела, 2007. – 575 с.
30. Пашенко М.І, Красноштан І.В. Педагогіка. К.:ЦУЛ, 2019. 228 с.
31. Педагогічні технології / О. С. Падалка, А. М. Нісімчук, І. О. Смолюк, О. Т. Шпак. – К., 1995. – 253 с.
32. Практикум з педагогіки / за заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк . 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2017. 546 с.
33. Прокопенко І. Ф. Сучасні педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посіб. / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов – Харків : Колегіум, 2008. – 344 с.
34. Самостійна робота студентів з курсу «Педагогіка»: навч.-метод. посібник / Автори-упорядники М.І. Кухта, Л.В. Маляр, В.І. Староста; за ред. В.І. Старости. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2012. – 132 с.
35. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук : [підручник]. – Рівне : Волинські обереги, 2013. – 360 с.
36. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: [навчально-методичний посібник] / О. В. Столяренко. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 148 с.
37. Тверезовська Н. Т., Сидоренко В. К. Методологія педагогічного дослідження: навч. посібник. Кабінет Міністрів України, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 439 с.
38. Фізеші О. Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О. Й. Фізеші. – К: Кондор-Видавництво, 2013. – 390с.
39. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: навч. посібник. – К Академвидав, 2005. – 208 с.
40. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Академвидав, 2006. – 560 с.
41. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. / В. М. Чайка. – К.: Академвидав, 2011. – 240 с.
42. Шпак І. О. Сучасні педагогічні технології / Шпак І. О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.archive.nbuv.gov.ua/Pfto/2009_4/files/ped904_77.pdf
43. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посіб. / В. В. Ягупов – К.: Либідь, 2003. – 560 с

5.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.mon.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://naqa.gov.ua>
3. Національний Темпус-офіс в Україні. – Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>
4. Офіційний сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.unesco.org/>
5. pidruchniki.ws/pedagogika
6. readbookz.com/books
7. pedagogika.ucoz.ua
8. ukrkniga.org.ua
9. Закон України «Про освіту» <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
10. Закон України «Про вищу освіту» <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-provyschu-osvitu>

11 .Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»

<http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon-ukrayiny-pro-naukovu-i-naukovo-tehnichnu-dijalnist>

12.Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. Київ, 2020 . 71 с.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>